

Sosyal Beceri De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Beceri De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30555>

Özet

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği (SBÖ), bireylerin sosyal beceriler alanındaki yeterliliklerini kapsamlı bir şekilde ölçmek amacıyla 2016 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, toplam 62 maddeden ve sosyal yeterliliğin yedi farklı boyutunu kapsayan alt ölçekten oluşmaktadır. Cevap formatı, 1 (Hiçbir zaman) ile 5 (Her zaman) arasında değişen 5'li Likert tipindedir.

Yapılan psikometrik incelemeler, ölçeğin yapısal olarak geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, yedi faktörlü modelin kabul edilebilir uyum düzeyine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, ölçeğin toplam puanı için hesaplanan 0.97'lik yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin güvenilirliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği, Sosyal Beceriler, DFA, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçeği, Atılganlılık, Sosyal Yeterlilik.

Yazarlar

Aygün Tuçe Ata, Halil Efeçinar, Ali Tatar.

Amaç

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal etkileşimlerde sergiledikleri davranışsal ve bilişsel yeterlilikleri çok boyutlu bir perspektiften ölçmektir. Bu ölçek, sosyal becerilerin sadece tek bir genel yeterlilik olmadığını, ilik kurma, duygular yönetme, çatışmayı çözme ve grup içinde işbirliği yapma gibi farklı alanlardan oluştuğunu varsayar.

Ölçek, psikolojik danışma ve rehberlik alanında çalışan uzmanlara, danışanların sosyal beceri profillerini detaylıca belirleme imkanı sunarak, kişiselleştirilmiş ve hedefe yönelik müdahale programları geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

SBÖ, sosyal beceri yapısıni yedi ana alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, sosyal yeterliliğin karmaşık doğasını yakalamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, toplam 62 madde ile ölçülen bu yedi boyut, bireyin sosyal çevresiyle etkili bir şekilde başa çıkma yeteneğini temsil eder.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar, ilik kurma ve sürdürme gibi proaktif yeteneklerden, saldırgan dürtülerle başa çıkma gibi reaktif becerilere kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bu

kapsamlı yapı, sosyal beceri eksikliklerinin veya güçlü yönlerinin spesifik olarak teahis edilmesini sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerlii, yedi faktörlü modelin uyumunu değerlendirmek amacıyla Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak test edilmiştir. DFA sonuçları, önerilen modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermiştir.

Elde edilen uyum iyiliği endeksleri şunlardır: Goodness of Fit Index (GFI) değeri 0.92, Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) değeri 0.87 ve Root Mean Square Residual (RMR) değeri 0.05 olarak bulunmuştur. Bu değerler, modelin veriye iyi uyum sağladığını işaret etmektedir. Ayrıca, ölçekteki tüm maddelerin faktör yükleri 0.75 ile 0.95 arasında deierek, maddelerin ilgili oldukları faktörleri yüksek düzeyde temsil ettiğini kanıtlamıştır.

Güvenirlik

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilediğini göstermiştir. Ölçeğin toplam puanı için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.97 gibi mükemmel bir değere sahiptir.

Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları da oldukça güçlüdür ve 0.84 ile 0.92 aralığında deiermektedir. Bu durum, her bir alt boyutun kendi içindeki maddeler arasında yüksek bir homojenlik olduğunu göstermektedir. Madde analizi sonuçları ise, düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayıları 0.42 ile 0.71 arasında deietişini, bu aralığın da ölçek maddelerinin ayrırt edicilik gücünün yeterli olduğunu gösterdiğini ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, sosyal becerinin yedi temel bileşenden oluştuğu hipotezi Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. Bu analiz, ölçeğin 62 maddesinin yedi farklı alt boyuta ayrıldığını ve bu yapıların teorik beklentilerle uyumlu olduğunu istatistiksel olarak onaylamıştır.

Faktör yüklerinin 0.75 ile 0.95 arasında olması, ölçek maddelerinin ilgili oldukları faktörleri güçlü bir şekilde ölçtüüğünü göstermektedir. Bu sağlam faktör yapısı, ölçeğin sadece genel bir sosyal beceri puanı vermekle kalmayıp, aynı zamanda bireyin sosyal yeterliliğinin alt bileşenleri hakkında da ayrıntılı ve güvenilir bilgi sağladığını teyit etmektedir.

Ölçek

Test Type: Geliştirme (Yeni geliştirilmiş bir psikolojik test)

Format: 62 maddeden oluşan, 7 alt boyutlu Likert tipi ölçektir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Bireylerin sosyal beceri düzeylerini ölçmek isteyen araştırmacılar ve psikolojik danışmanlık hizmeti alan/veren profesyoneller.

Age Group: Belirtilmemiş (Akademik bağlamda geliştirilen psikometrik araçlar genellikle genç ve yetişkin popülasyonu için uygundur).

Population Details: Ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çalışması, Türkiye'deki bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılmıştır. Derecelendirme formatı: 1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceri, Atılganlık, Sorun Çözme, Ç Tutarlılık, Faktör Yükleri, Psikolojik Danışma, Sosyal Yeterlilik, İlişki Bağlatma.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: tuceatas@yahoo.com

Correspondence Address: Aygün Tuçe Ata (Sorumlu Yazar)

Çinler & Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2016 yılında bilimsel literatüre kazandırmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik veya klinik amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Aygün Tuçe Ata ile tuceatas@yahoo.com adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makalenin bağlantısı: pdrdergisi.org

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [sosyal-beceri-değerlendirme-ölçeği-toad.pdf](#)

Referanslar

Ata?, A., Efeç?nar, H. ve Tatar, A. (2016). Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, 6(46), 71-85.

Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek 62 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır:

İlişki Kurma ve Sürdürme Becerileri

Atılganlık Becerileri

Duyulara Yönelik Beceriler

Saldırgan Davranış ve Dürtülerle Başa Çıkma Becerileri

Sorun Çözme Becerileri

Plan Yapma

Grupla Etkileşim ve Bir İş Yürütme Becerileri